

Pregled leta 2025

Vasja Kavčič, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Matevž Triplat, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Matjaž Dovečar, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 31.01.2026 (<https://doi.org/10.20315/IG.2026.0004>)

Tako kot vedno smo vas na Oddelku za gozdno tehniko in ekonomiko z Gozdarskega inštituta Slovenije tudi v letu 2025 redno oskrbovali s svežimi novicami s področja gozdne tehnike in ekonomike. Poleg tradicionalnih tematik spremljanja razmer na trgu, dejavnosti in tehnoloških novosti na področju gozdarstva in lesne industrije, je leto zaznamovalo tudi napeto pričakovanje napovedanega nastopa uredbe EUDR in prisostvovanje za slovensko gozdarstvo nevsakdanji praksi helikopterskega spravila, k raznoliki tematski obarvanosti prispevkov s področij inovacij, gozdnih požarov, vključenosti žensk v gozdarstvo, načrtovanja tehnologij in presoje kakovosti izvedb gozdarskih storitev pa je prispevalo sodelovanje v različnih raziskovalnih projektih.

V uredništvu WCM/InfoGozd smo v letu 2025 nadaljevali s poslanstvom Javno gozdarske službe s tedenskim izdajanjem novic, ki jih lahko berete na portalu WCM/InfoGozd ali v mesečnih zbornikih InfoGozd – Skrbno z gozdom (dostopni v arhivu), ter spremljanjem tokov lesa, stroškov del ter trga z lesom in lesnih proizvodov. Redno smo vas obveščali o rezultatih anket o cenah gozdnih lesnih sortimentov, žaganih proizvodov, gozdarskih storitev in lesnih goriv. Vsako zbiranje cen je s seboj prineslo prispevek z analizo, za hiter pregled, pa so vse zbrane cene urejene v grafikonih dostopne na <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/>. Poleg zbiranja cen so za drva in pelete bile izvedene tudi analize kakovosti po naročilu ZPS, rezultati teh analiz in druge informacije, vezane na lesna goriva, pa so objavljeni na prenovljeni strani blagovne znamke in sheme za kakovostna lesna goriva S4Q. Širši pregled tržnih trendov preteklega obdobja lahko pridobite z branjem Poročila o stanju na trgu lesnih proizvodov v Sloveniji.

Od leta 2021, ko so zaživali javnosti prvič predstavljeni Kazalniki gospodarjenja z gozdovi, ki nakazujejo stanje ter razvoj gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji, so te postali del rednih posodobitev glede na razpoložljive aktualne podatke. Lani so tako aktualni pregled področja z osvežitvijo in spremljajočimi novicami pridobili kazalniki o nezgodah, lastništvu gozdov, odkupu lesa, poseku, mehanizaciji, tokovih lesa, poseku in trgu nepremičnin. Tudi gozdarska mehanizacija je tradicionalno aktualna tema spletnega informacijskega portala WCM/InfoGozd. V preteklem letu ste lahko brali o trgu traktorjev v Sloveniji, novih prikolicah s potisno steno, novih motornih žagah Husqvarna ali bližje spoznali glave za podiranje na strojih za sečnjo. O novih tehnologijah ste lahko nekaj novega izvedeli tudi iz poročil s sejma Forst live ali Krpanovih predstavitev demov. Poleg omenjenih dogodkov smo tudi tokrat poročali iz licitacije vrednejših sortimentov v Slovenj Gradcu, na katero je bilo lani pripeljanih skoraj 7.000 m³ hlodovine in tako še vedno predstavlja največji tovrstni dogodek v srednji Evropi. Še en dogodek, ki je pritegnil mnogo radovednih pogledov, se je odvijal na za gozdarstvo neobičajnemu prizorišču, ko je sredi ljubljanskega vrveža na grajskem griču potekala sečnja s helikopterskim pravilom. O dogodku smo poročali v prispevku Premierna izvedba helikopterskega spravila lesa v Sloveniji, postopek spravila pa dokumentirali, kar je omogočilo raziskovalni vpogled v učinkovitost pravilne metode.

Leto 2025 je zaznamovalo vnovično pričakovanje in priprave na začetek izvajanja uredbe (EU) 2023/1115 o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ki je leta 2024 bilo predstavljeno za eno leto. Negotovosti in povratne sile je Evropska komisija najprej pomladi naslovila z novo serijo poenostavitev, razvrstitvijo držav glede na stopnjo tveganja in določenimi izvzetji reguliranih surovin in proizvodov, ki smo jih povzeli v prispevku EUDR v praksi: kaj prinašajo zadnje poenostavitve in razvrstitve držav. Pričakovane preobremenitve informacijskega sistema, obsežne administrativne in finančne obremenitve ter vprašanja sorazmernosti pa so s koncem leta kulminirale v ponovni enoletni predstavitvi izvajanja uredbe (novica: Uredba EUDR vnovič predstavljena za eno leto).

Projektne vsebine

V preteklem letu se je zaključil ciljno raziskovalni projekt TehGozd - Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih v podporo biogospodarstvu (CRP V4-2209). Cilj projekta je bil nadgradnja obstoječega znanja o tehnoloških, ekonomskih in socialnih vidikih umeščanja tehnologij v prostor, kar je rezultiralo v tematskih vsebinskih sklopih, kot so merila umeščanja sodobnih tehnologij v gozdni prostor, optimizacija omrežja gozdnih prometnic in ocena kakovosti pri izvajanju del v gozdovih. Na področju meril umeščanja sodobnih tehnologij v gozdni prostor je bil razvit model, ki temelji na povezovanju geografskih informacijskih sistemov in metod večkriterijskega odločanja. Na podlagi tega modela je bila razvita tehnološka karta, ki je v spletni različici dostopna na povezavi: <https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/zemljevidi/2025092921370067/modelno-umescanje-sodobnih-tehnologij-v-gozdni-prostor/>.

V sklopu Optimizacija gozdnih prometnic je nastal nov priročnik v podporo lastnikom gozdov ob investiciji v omrežje gozdnih prometnic. Tudi izsledki tega sklopa so na voljo v priročnem orodju. Orodje gozdne prometnice omogoča podporo pri odločanju, tako da preko serije vprašanj lastnika gozda vodi čez zanj relevantne vsebine priročnika. V ločenem vsebinskem sklopu Ocena kakovosti pri izvajanju del v gozdovih so novo opredeljena merila kakovosti izvedbe gozdarskih storitev zbrana v novem kontrolnem vprašalniku. Do ocene na podlagi predlaganih meril pridete preko interaktivni različice vprašalnika: <https://gteportal.gozdis.si/kontrolni-vprasalnik/ocena-izvajalca.html> V okviru projekta je nastala tudi posebna izdaja številke InfoGozd- Skrbno z gozdom: Uvajanje sodobnih tehnologij v gozdarstvu.

S koncem leta 2025 se je zaključil tudi projekt FOREST4EU, katerega cilj je povezovanje, prenos znanja in dobrih praks različnih operativnih skupin iz različnih držav Evrope, ki je v naše uredništvo pripeljal kar nekaj zanimivih mednarodnih novic s področja tehnoloških inovacij. Tako smo v letu 2025 za vas pripravili novice operativnih skupin o razvoju marteloskopa za ocenjevanje biotske raznovrstnosti in lesne zaloge s pomočjo digitalnega dvojčka, o sistemu za podporo pri odločanju za učinkovito in trajnostno gospodarjenje z gozdovi PRI.FOR.MAN, o dronih in multispektralnih kamerah za spremljanje zdravja gozdov ter o postopku izdelave furnirnega lesa iz bukovine.

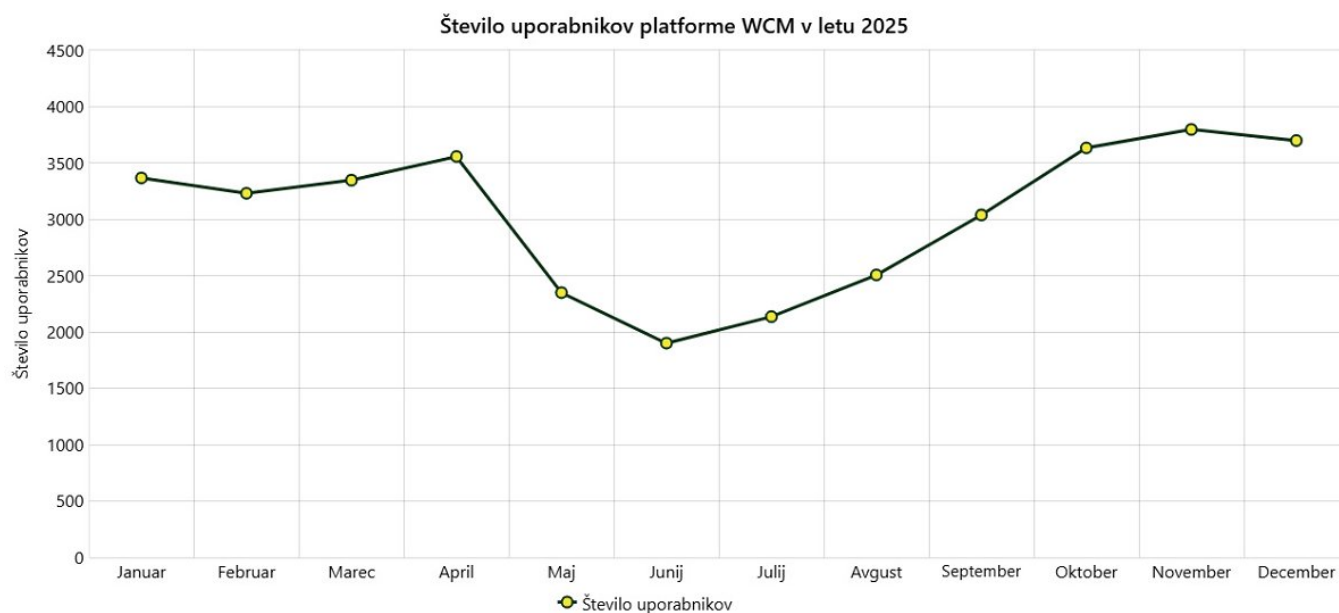
Pomemben vsebinski doprinos prinaša še projekt Fem2forests. S temami, ki jih odpira, lahko izvemo veliko o vključevanju in aktivnosti žensk v gozdarskem sektorju ter izzivih, ki se ob tem pojavljajo. Projekt se aktivno vključuje v izobraževalne postopke ter išče inovativne poti za učinkovito vključevanje deklet in žensk v gozdarski sektor. Kot primera takšnih praks sta bila predstavljena sodelovanje pridruženih partnerjev v prispevku Srednja lesarska in gozdarska šola Maribor: strokovno izobraževanje za prihodnost ter program ambasadork v gozdarstvu v prispevku Zaključno srečanje mednarodnega programa ambasadork v gozdarstvu.

K vsebinski pestrosti prispevajo tudi prispevki s tematiko gozdnih požarov, ki v večji meri nastajajo pod okriljem projekta Wildfire CE. V okviru projekta je nastal zemljevid s protipožarnimi objekti, o katerem smo lahko brali v prispevku Nova zemljevida, namenjena boju s požari v naravnem okolju. Sodelavca oddelka GTE sta poročala tudi o tokratni izvedbi tečaja Forest Camp na Poljskem, ki nudi zanimiv pregled sodobnih tehnologij in tehnik gašenja požarov. Ena izmed njih - Heliskid - modul za gašenje požarov na nedostopnih gorskih predelih, je bila predstavljena tudi v ločenem prispevku

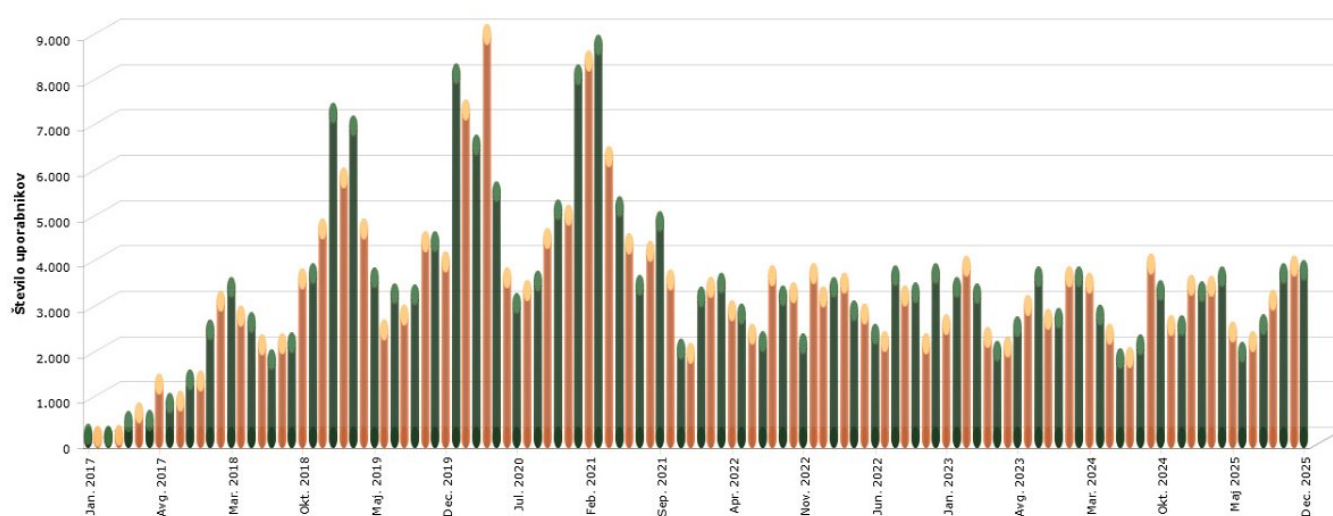
(<https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2025082811302675/heliskid-%E2%80%93modul-za-gasenje-pozarov-na-nedostopnih-gorskih-predelih/>).

Obiskanost

V preteklem letu je na platformi WCM bilo objavljenih skupno 60 prispevkov, od tega 7 daljših poglobljenih strokovnih prispevkov. Izšlo je 12 mesečnih števil in ena posebna izdaja zbornika InfoGozd. Število obiskovalcev se je to leto gibalo med 2000 do 4000 na mesec, z nekoliko padcem v poletnih mescih in povečanjem v zimskih.

Slika 1: Število mesečnih uporabnikov platforme WCM za leto 2025 (vir podatkov: Google Analytics)

Slika 2: Število mesečnih uporabnikov platforme WCM skozi leta. (vir podatkov: Google Analytics)

Statistični kazalci obiska kažejo, da vsebine v povezavi s cenami in trgom pri naših obiskovalcih

vzbudijo največ zanimanja. Glede na mnoga prejeta vprašanja iz občinstva lahko sklepamo, da je v letu 2025 tudi EUDR bila pereča tema. Obiskovalce še vedno pozivamo, da se z vprašanji, pripombami, predlogi ali drugimi komentarji na nas obrnete preko e-poštnega naslova gteinfo@gozdis.si ter vas vabimo, da z nami ostanete še v letu 2026, za katerega si obetamo še mnogo koristne in zanimive vsebine iz sveta gozdne tehnike in ekonomike.

Za konec pregleda lanskih objav, predstavljamo še pet najbolj obiskanih vsebin v letu 2025:

1. Cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu v februarju 2025 V februarju 2025 smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije prvič letos izvedli anketo o odkupnih cenah gozdnih lesnih sortimentov (GLS) iz zasebnih gozdov na slovenskem trgu. Namen aktivnosti je spremljanje sezonskega ter letnega nihanja cen gozdnih lesnih sortimentov v državi ter prispevati k večji preglednosti/transparentnosti trga okroglega lesa iz zasebnih gozdov. Tokratni vprašalnik je bil aktiven od 17. februarja do 28. februarja 2025. V anketi je sodelovalo 27 podjetij, od tega je 37 % podjetij, ki letno odkupijo do 10.000 m³ GLS iz zasebnih gozdov, pri 48 % sodelujočih letni odkup GLS iz zasebnih gozdov znaša med 10.000–30.000 m³, 15 % sodelujočih pa letno odkupi nad 30.000 m³ GLS iz zasebnih gozdov.	6624 ogledov
2. Cene gozdnih lesnih sortimentov Z razvojem trga gozdnih lesnih sortimentov (GLS) v Sloveniji se povečuje tudi zanimanje za spremljanje njihovih cen. V Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (UrL RS, št. 79/2011) so gozdni lesni sortimenti (GLS) definirani kot ves posekan les gozdnih drevesnih vrst, in sicer s skorjo ali brez nje, in obsegajo: les v okrogli obliki, razcepljen ali v drugi obliki (veje, korenine, panji in tvorbe) ter lesne sekance iz lesa, pridobljenega neposredno v gozdu. Cene GLS so prav tako kot gozdarske storitve odvisne od številnih dejavnikov, dodatno pa na cene vplivajo razmere na trgu - ponudba in povpraševanje, ki se spreminja skozi čas. Med dejavnike, ki določajo ceno GLS, sodijo: kakovost, dimenzije, drevesna vrsta in čas poseka. Cene gozdno lesnih sortimentov v veliki meri vplivajo na odločitve lastnikov gozdov pri gospodarjenju.	4549 ogledov
3. Cene gozdarskih storitev V Sloveniji se v zadnjih letih intenzivno razvija trg gozdarskih storitev, kar je posledica predvsem povečanih potreb po izvajalcih gozdarskih del na račun ujm, ki so poškodovale naše gozdove v zadnjem desetletju. Z razvojem ponudbe pa se povečuje tudi zanimanje za spremljanje cen. Cene gozdarskih storitev so odvisne predvsem od terenskih in sestojnih razmer, kar vpliva na širok razpon cen. Z zbiranjem cen storitev želimo prispevati k večji preglednosti trga gozdarskih storitev. Cene zbiramo dvakrat letno in sicer v prvi polovici leta med marcem in aprilom ter v drugi polovici leta med septembrom in oktobrom.	3148 ogledov
4. Cene lesnih goriv Cene energentov se spreminjajo glede na lastnosti ali kakovost, različne navedbe ter neustrezne deklaracije pa potrošnike hitro zavedejo. V nadaljevanju zato navajamo, katere vrste lesnih goriv prevladujejo v Sloveniji in kakšne so njihove cene. Med različnimi oblikami lesnih goriv še vedno prevladujejo drva, sledijo peleti ter lesni sekanci. Med proizvajalci se precej razlikujejo oblika in lastnosti lesnih goriv. S tega vidika je trg precej pester, saj imajo potrošniki veliko izbiro.	3106 ogledov
5. Merjenje okroglega lesa Merjenje in način izračunavanja volumna hlodov predstavlja stično točko med prodajalcem in kupcem in je podlaga za plačilo blaga. Kljub temu, da ta postopek na prvi pogled deluje enostavno, v izogib sporom že dolgo obstajajo dogovorjena pravila bodisi v obliki uzanc, dogovorov, standardov in pravnih predpisov. Merjenje količin in določanje kakovosti okroglega lesa je ključno tako za lesnopredelovalno industrijo kot tudi za lastnika gozdov in podjetja, ki se ukvarjajo s trgovanjem. Med meritvami bomo v nadaljevanju obravnavali načine izmere količin okroglega lesa, določanje kakovosti, razmerja med maso in volumnom ter področje standardizacije.	2897 ogledov

Družbena omrežja in komunikacija z javnostjo

Na družabnem omrežju Facebook smo v letu 2025 dosegli več kot 157.000 ogledov in zabeležili 1.400 odzivov uporabnikov, pri čemer je bilo doseženih 61 % oseb, ki še niso naši sledilci. Naše vsebine so uporabniki aktivno širili tudi naprej – v celotnem letu je bilo zabeleženih 130 delitev objav. Število sledilcev se je v primerjavi s preteklim letom povečalo za 5 %, kar pomeni 109 novih sledilcev. Med sledilci prevladujejo mlajše osebe, saj je skoraj dve tretjini vseh mlajših od 34 let, prav tako pa večino predstavlja moški spol.

Pomemben poudarek namenjamo tudi bolj strokovno usmerjenemu družabnemu omrežju LinkedIn, kjer so naše objave v zadnjem letu dosegle skoraj 18.000 prikazov, kar predstavlja 64-odstotno rast glede na predhodno obdobje. Objave so kumulativno dosegle 1.903 člane skupnosti ter spodbudile 502 odziva, med katerimi so prevladovala reakcije všečkanja in podpore objavam.

Med najbolj uspešnimi objavami – tako po številu prikazov kot odzivov – so bile tiste, ki so predstavljale posebne dosežke članov našega oddelka (npr. medijske objave, uspešen zagovor doktorata) ter poročilo o zaključni konferenci projekta TehGozd, dopolnjeno s fotogalerijo z dogodka. Poleg javnih objav smo v letu 2025 prejeli tudi več deset zasebnih sporočil, na katera smo – tako kot na vse komentarje pod objavami – redno in vsebinsko odgovarjali, s čimer smo krepili neposredno komunikacijo z javnostjo.

facebook: <https://www.facebook.com/gisgte/>

linkedin: <https://si.linkedin.com/in/gozdarski-in%C5%A1titut-slovenije-oddelek-za-gozdno-tehniko-in-ekonomiko-5528072a0>

Ob pregledu novosti in aktivnosti na platformi WCM, vas želimo spomniti tudi na množico orodij, ki so prosto dostopne na platformah WCM in MojGozdar. Te so deležne stalnih sprotnih tehničnih posodobitev, s katerimi želimo poskrbeti, da orodja ostajajo aktualna in omogočajo nemoteno delovanje in uporabo.

Spletni informacijski sistem MojGozdar deluje od leta 2017 in registriranim uporabnikom omogoča iskanje ter pošiljanje povpraševanja izvajalcem storitev. Poleg osnovne funkcionalnosti nudi množico digitalnih orodij, ki služijo v pomoč procesom pridobivanja lesa, kot so pregled informacij o gozdovih v posestnem načrtu, dogovarjanje z izvajalci storitev z izmenjavo povpraševanj in ponudb, priprava pogodb, beleženje prometa in zagotavljanje EUTR zahtev z digitalnimi evidencami, ocenjevanje izvajalcev, izračun stroškov ... V preteklih letih je svojo posodobitev doživelo orodje za sortimentacijo, ki preko serije vprašanj o značilnosti sortimenta uporabnika vodi čez korake, s katerimi sortiment na podlagi ugotovljenih kvarnih napak razvrščamo v kakovostne razrede. Obstoječemu sistemu razvrščanja po standardu RVR so bili dodani pogoji v skladu s Pravilnikom o merjenju in razvrščanju GLS iz gozdov v lasti RS. Sistemu MojGozdar je bil dodan tudi modul tržnice, ki uporabnikom omogoča oglaševanje in trženje gozdnih lesnih sortimentov. V prihodnje si obetamo novih posodobitev platforme MojGozdar, ki bodo izboljšale trenutno delovanje in uporabniško izkušnjo ter sledile novostim s področja digitalizacije in poslovanja v sektorju.

Na platformi WCM smo poleg dodanih orodij za podporo pri odločanju pri optimizaciji gozdnih prometnic in orodju za strokovno oceno izvedbe del, ohranili tudi uporabnikom že dobro poznane vsebinske sklope, ki vključujejo:

- Spletno orodje za vizualizacijo proizvodnih verig s spremljajočimi kalkulacijami izračunavanju preliminarne ocene stroškov, ki nastanejo v poslovnem procesu (proizvodnji, storitvi).
- Učni pripomoček za določanje kakovosti posameznega sortimenta. Spletno orodje je namenjeno vsem uporabnikom, ki želijo na priročen način določiti kakovost hlodovine in obenem pridobiti znanje o vrednotenju gozdnih lesnih sortimentov. Za celotno verzijo orodja, ki omogoča tudi razvrščanje v skladu s Pravilnikom o merjenju in razvrščanju GLS iz gozdov v lasti RS in shranjevanje opravljenih razvrstitev, je potrebna brezplačna registracija na MojGozdar.
- Spletno orodje za določanje tehnične norme za konkretno delovišče na podlagi predpostavk, ki temeljijo na znanstvenem preučevanju dela, torej s snemanji in meritvami. WCM omogoča poenostavljen način določanja normativov gozdarskih del, pri katerem zadostujejo zgolj podatki o številu dreves, izbranih za sečnjo po drevesnih vrstah in debelinskih stopnjah ter nekaj osnovnih podatkov o tehnologiji in terenskih razmerah. Na podlagi osnovnih podatkov nam orodje samodejno izračuna osnovni čas, porabljen za izdelavo in spravilo dreves, izbranih za sečnjo, ter maksimalni čas, ki upošteva največje možne bonifikacije (pribitke časa k osnovnemu normativu). Osnovni rezultat je torej časovni interval. Za bolj zahtevne uporabnike je na voljo tudi podrobni izračun časovnega normativa, ki poleg osnovnih podatkov vključuje tudi bonifikacije na te čase (npr. zaradi dodatnih del, zahtevnejših terenskih ali vremenskih okoliščin itd.).
- V sklopu orodij ostaja orodje za pretvarjanje enot. Orodje sicer nima neposredne povezave s stroški, a je vseeno uporabno, predvsem v praksi, kjer pri trgovanju z različnimi oblikami lesnih goriv večkrat prihaja do različnih interpretacij »kubika« prodanega lesa. Poleg tega je možno modul uporabiti za primerjavo med lesnimi in fosilnimi gorivi. Slednje so pomembne, ko se odločamo o zamenjavi energenta. Modul nam na podlagi znanih podatkov o pretekli porabi (npr. kurilnega olja) poda približno količino potrebnih lesnih goriv. Potrebno je poudariti, da gre za približen izračun energijskih ekvivalentov, ki temelji na enačbi za analitični izračun kurilnosti in faktorjih za preračun v druge enote, ne upošteva pa dejanskega izkoristka kotla.
- Celovit sistem spremljanja cen, kjer poleg cen lesa spremljamo tudi cene storitev v gozdarstvu (sečnja in spravilo ter prevoz lesa). Celovit sistem smo vzpostavili leta 2017 v sklopu Javne gozdarske službe – GIS, medtem ko smo sistem spremljanja cen posameznih lesnih goriv na trgu razvili v sklopu projekta BiomassTradeCentres II in jih spremljamo po enotni metodologiji že od leta 2011 dalje.
- V letu 2025 smo nadaljevali s spremljanjem prodajnih cen žaganega lesa v Sloveniji. Zbrane cene so rezultat opravljenih anket, ki jih opravimo štirikrat letno. Opravljene raziskave nazorno kažejo dinamiko spreminjanja cen žaganega lesa na trgu. Vsa podjetja, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo tudi v prihodnje vljudno vabimo k sodelovanju, saj bodo le z zadostnim številom poročevalskih enot (podjetij) rezultati reprezentativni.
- Na voljo so posodobljene informacije o ocenah dejanskih in teoretičnih tržnih potencialov okroglega lesa v slovenskih gozdovih, ki so pomembne za vse akterje, vključene v gozdno-lesne verige. Kakovosten les oziroma hlodi so pomembni za podjetja, ki se ukvarjajo z nabavo, predelavo ali prodajo hlodov; to so predvsem žagarski obrati in proizvajalci furnirja ter proizvajalci vezanih furnirskih plošč. Les slabše kakovosti pa je pomemben predvsem za celuložno in kemično industrijo, proizvajalce lesnih plošč, proizvajalce lesnih goriv in energetska podjetja, ki proizvajajo in tržijo toploto in/ali elektriko, proizvedeno iz lesne biomase.
- Zemljevid deležnikov gozdno lesne verige nudi pregled o deležnikih vzdolž gozdno-lesne verige in temelji na podatkih, zbranih iz različnih javno dostopnih podatkovnih baz